

«Στο καλό γερο - Χειμώνα καλώς όρισεσ, Άνοιξη»

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ

ΠΟΡΤΑΡΙΑ 2002

«Στο καλό γερο - Χειμώνα καλώς όρισε, Άνοιξη»

ΣΚΟΠΟΣ:

Το σχέδιο διαθεματικής προσέγγισης «Φεβρουάριος, Μάρτιος, στο καλό γερο - Χειμώνα, καλώς όρισε, Άνοιξη» έχει σκοπό οι μαθητές να γνωρίσουν & να βιώσουν τα ήθη, έθιμα και τις παραδόσεις του λαού μας που αφορούν τον τελευταίο μήνα του ασπρομάλλη Χειμώνα και τον πρώτο μήνα της βασιλίσσας της γης, Άνοιξης.

ΣΤΟΧΟΙ:

Γλώσσα:

Να έρθουν σε επαφή οι μαθητές μέσα από τα κείμενα και τα ποιήματα με τον πλούτο της λαϊκής μας παράδοσης, με τις αλλαγές στη μάνα γη.

Να ασκηθούν στην εύρεση των ουσιαστικών και των επιθέτων που τα χαρακτηρίζουν, να ανακαλύψουν τις μετοχές και τα ρήματα από τα οποία προέρχονται.

Να γίνουν οι ίδιοι μαθητές μικροί δημιουργοί φτιάχνοντας ποιήματα για την Αμυγδαλιά, τις Απόκριες.

Να μάθουν να δημιουργούν από μια λέξη σχετική με την θεματολογία.

Μαθηματικά:

Χρησιμοποιώντας πράγματα, φυτά, ζώα μέσα από τις εμπειρίες των παιδιών από αυτή την εποχή, δημιουργούνται προβλήματα πρόσθεση όπου το σύνολο των μονάδων ξεπερνά τη δεκάδα. Καλούνται οι μαθητές να εργαστούν στην εύρεση του αθροίσματος με κρατούμενο.

Εμείς και ο κόσμος:

Να γνωρίσουν τις αλλαγές στη μάνα γη, τις ωφέλειες απ' αυτές τις αλλαγές στην καθημερινή μας ζωή. Να μάθουν τις παραδοσιακές ελληνικές γιορτές, τα ήθη και τα έθιμα τους και όποια είναι δυνατόν να τα δραματοποιήσουν.

Λαϊκή Παράδοση

Να μελετήσουν τα σοφά λόγια, τις παροιμίες, του λαού μας, τα δρώμενα και τις συνήθειες για τον ερχομό της Άνοιξης και της κυρα-Σαρακοστής.

Εικαστικά

Να καταφέρουν τα παιδιά να κατασκευάσουν με τη βοήθεια της φαντασίας τους τη δική τους αμυγδαλιά, τη δική τους ξεχωριστή Άνοιξη, τον χαρταετό τους με υλικά που πρόχειρα μπορούν να βρουν.

Μουσικοκινητική

Τα παιδιά να μάθουν τραγούδια της Αποκριάς και της Άνοιξης, που συνήθως είναι και δημοτικοί χοροί.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ / ΦΛΕΒΑΡΗΣ

Σύννεφα στον ουρανό και ο παγωμένος βοριάς φυσάει μανιασμένους. Ο πατέρας Χρόνος και η μητέρα Φύση είναι ευτυχισμένοι, γιατί γεννήθηκε το δεύτερο παιδί τους, ο Φλεβάρης. Ο πρώτος γιος τους ο Γενάρης είναι όλο χαρά για τον μικρό νεογέννητο αδελφό του και προσπαθεί να τον ζεστάνει με τα χάρδια του και το τρυφερό του χνώτο.

Λίγα μέτρα πιο κάτω η μπουμπουκιασμένη αμυγδαλιά, βλέποντας το μικρό μωρό να κρυώνει, συγκινήθηκε και παρακάλεσε τον ήλιο να το ζεστάνει. Έτσι ο Φλεβάρης, το μικρό μωρό, ζεστάθηκε από τη θαλπωρή του ήλιου και μαζί του ζεστάθηκε και η αμυγδαλιά και βιάστηκε ν' ανθίσει, παρ' όλη τη βαρυχειμωνιά. Γέμισε λευκά άνθη κι απλώνοντας τα κλαδιά της στον μικρό Φλεβάρη, έντυσε με τ' άνθη της και ζέστανε το μωρό.

Ο Φλεβάρης όταν μεγάλωσε έγινε ένα χαρούμενο παιδί. Έτρεχε, χόρευε, τραγουδούσε και έκανε τις παιδιάστικές σκανδαλιές του.

Οι Απόκριες είναι η μεγάλη του χαρά.

«Τι να ντυθώ!» σκεφτόταν και ξανασκεφτόταν ο τρελοχαρούμενος Φλεβάρης. «Ο πατέρας και η μητέρα λένε πως δεν υπάρχουν λεφτά. Κάτι όμως πρέπει να σκεφτώ, κάτι πρέπει να κάνω!» σκεφτόταν και ξανασκεφτόταν ο αισιόδοξος της παγωνιάς Φλεβάρης.

Ξαφνικά πέταξε από τη χαρά του ξεφωνίζοντας:

«Α! το βρήκα. Θα μαζέψω πλατύφυλλα και θα ράψω μια ωραία φορεσιά». Μια και δυο λοιπόν πάει στο δάσος, αλλά καθώς ήταν χειμώνας τα φύλλα είχαν ξεραθεί και είχαν πέσει στη γη, και τα δέντρα έστεκαν γυμνά. Απογοητευμένος ο Φλεβάρης κάθησε κάτω από το δέντρο και άρχισε τα κλάματα. Εκείνη την ώρα ένας περαστικός σπουργίτης του φώναξε:

«Φλεβάρη! Φλεβάρη! Πήγαινε να βρεις και να μαζέψεις φύλλα από τα αειθαλή δέντρα. Ξέρεις ποια είναι τα αειθαλή δένδρα; Να, αυτά που δε ρίχνουν τα φύλλα τους το χειμώνα».

Έτσι λοιπόν μια και δυο πάει και βρίσκει τα αειθαλή δέντρα. Μάζεψε αρκετά φύλλα από τα κλαδιά τους και έφτιαξε μια όμορφη μασκαραδίστικη στολή. Έκοψε και ακόμα χούφτες από αυτά τα φύλλα και τα έκανε χαρτοπόλεμο κόβοντάς τα σε μικρά μικρά τόσο δα κομματάκια.

Χαρούμενος τώρα και κεφάτος ο Φλεβάρης έτρεξε να γιορτάσει και να χορέψει με τους άλλους μασκαράδες που το είχαν ρίξει στο χορό, στο κέφι και στο τραγούδι.

Φεβρουάριος

Φεβρουάριος με κρύα θα αρχίσει
κι η αμυγδαλιά θ' ανθίσει.
Μα Φλεβάρης κι αν φλεβίσει
καλοκαίρι θα μυρίσει.

Ο «Κουτσοφλέβαρος»

Μια φορά κι ένα καιρό
σε πανύψηλο βουνό
μια περήφανη γριά
έβοσκε τριάντα αρνιά.

Το Μάρτη κοροϊδεύει.
Και τ' αρνάκια της χαϊδεύει.
«Μάρτη» γδάρτη και κακέ παλουκοκαύτη
τ' αρνιά μου ξεχειμώνιασα
και καθόλου δεν σε λόγιασα».

Ο Μάρτης βιαστικά
Τον Φλεβάρη ικετεύει
και του λέγει σιγανά
«Η γριά κοροϊδεύει!
Σε παρακαλώ πολύ,
Δάνεισέ μου δυό μερούλες
να σκορπίσω στη στιγμή
χιόνια σ' όλες τις ραχούλες,
να παγώσω τη γριά
και όλα της τ' αρνιά.

Ο Φλεβάρης ο κουτός
δυο μερούλες του δανείζει,
κι απόμεινε «Κουτσός»
στους δρόμους να γυρίζει.

«Κουτσοφλέβαρο» τότε φωνάζουν
την καρδούλα του σπαράζουν.

Εργασίες:

Υπογραμμίζω τα ΕΠΙΘΕΤΑ στο κείμενο και στο ποίημα και τα γράφω στα τρία γένη.

Υπογραμμίζω τις ΜΕΤΟΧΕΣ ρημάτων στο κείμενο και τις γράφω στα τρία γένη.

Κυκλώνω τα ΚΥΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ στο κείμενο και στο ποίημα.

Ο Φεβρουάριος

Φλεβάρη, κουτσοφλέβαρε,
με τις πολλές βροχές σου
γλυκειά μυρίζουν Άνοιξη
οι παγερές αυγές σου.

Φλεβάρη κουτσοφλέβαρε
αν τύχεις και φλεβίσεις,
όλα τα ξεροπήγαδα
αμέσως θα γεμίσεις.

Ανοίγει το τριώδιο
και φέρνεις καρναβάλι
κι οι γεωργοί οργώματα
αρχίζουνε και πάλι.

Οι Αποκριές

Ο Φλεβάρης είναι εργατικός μήνας. Γεωργοί και αμπελουργοί κλαδεύουν, σκάβουν, φυτεύουν. Είναι καθώς βλέπουμε εργατικός, αλλά ταυτόχρονα, καθώς θα δούμε παρακάτω, είναι και κεφάτος χορευταράς. Αγαπάει τη διασκέδαση. Ανοίγει το Τριώδιο και μας φέρνει τη χαρούμενη και κεφάτη αποκριά.

Οι άνθρωποι ντύνονται μασκαράδες και διασκεδάζουν στα σπίτια και σε ταβέρνες, καθώς και σε διάφορους οργανωμένους χορούς. Μικροί και μεγάλοι χορεύουν με χρωματιστές κορδέλες και χαρτοπόλεμο που τα πετούν ο ένας στον άλλον. Οργανώνουν παρελάσεις με καρναβάλια σε πόλεις και χωριά. Έχουν παντού μια χαρούμενη γιορταστική εικόνα.

Απόκριες

Οι Απόκριες αρχίζουν
κι όλα τα παιδιά φροντίζουν
καρναβάλια να ντυθούνε,
να γελάσουν, να χαρούνε.

Καθένας γύρω, μασκαρεμένος,
Μουντζουρωμένος, και φέτος πάλι
κάπου γελά, καλοπερνά.
Το γαϊτανάκι στους δρόμους βγαίνει,
παντού πηγαίνει, παντού γυρνά.

Και μια καμήλα ψηλή, μεγάλη
σαν πέρσι πάλιχοροπηδά.
Και τα παιδάκια πίσω της πάνε
πόσο γελάνε, που αυτή πηδά.

Οι μασκαράδες

Η Λίνα, ο Φώτης κι ο Τοτός
φίλοι κι οι τρεις αχώριστοι
μασκαρευτήκανε προχθές
και γίνηκαν αγνώριστοι.

Φόρεσαν ρούχα παρδαλά
χαρτένια καπελίνα
κι οι δυο πιερότοι γίνηκαν
κι η Λίνα κολομπίνα.

Μα σαν τους είδε ο Αζώρ
από τη μέση εχάθη
και φοβισμένος τρύπωσε
βαθειά σ' ένα καλάθι!

Το Ταξίδι του Χαρταετού

Η πιο όμορφη μέρα, για μένα, είναι η Καθαρή Δευτέρα, η πρώτη μέρα της Μεγάλης Σαρακοστής. Κάθε χρόνο πετάμε τον πιο μεγάλο, τον πιο χρωματιστό και στολισμένο χαρταετό ψηλά στον ουρανό. Είναι το έθιμο.

Κάθε Καθαρή Δευτέρα στον ανοιξιάτικο αιθέρα πετούν χαρταετοί. Σύμφωνα με μια παράδοση τους χαρταετούς ανακάλυψε κατά τον 4^ο π.Χ. αιώνα ο Έλληνας επιστήμονας Αρχύτας ο Ταραντινός. Στην πραγματικότητα ήταν γνωστοί στους ασιατικούς λαούς πολλά χρόνια πριν.

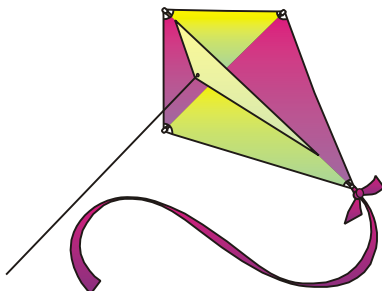
Η κατασκευή χαρταετών ως παιχνίδι ξεκίνησε από τη Γαλλία, και τον 17^ο με 19^ο αιώνα διαδόθηκε σε όλη την Ευρώπη και την Αμερική. Από τους Γάλλους που έμεναν στη Μικρά Ασία διαδόθηκε το παιχνίδι στα Ελληνόπουλα της Σμύρνης, της Χίου, της Κωνσταντινούπολης, και αργότερα στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Έγινε λοιπόν ένα πανελλήνιο παιχνίδι που συνδυάστηκε με συγκεκριμένη εποχή του έτους. Η ονομασία του παιχνιδιού και το σχέδιο του αετού άλλαξαν από τόπο σε τόπο: στη Σμύρνη λεγόταν τσερκένι, στον Πόντο πουλί, στη Θράκη πετάκι, στα Επτάνησα φύσουνας και στην κυρίως Ελλάδα αετός, μύλος, ψαλίδα, άστρο και φωτοστέφανο.

Η χαρά μικρών και μεγάλων είναι την πρώτη μέρα της Σαρακοστής να βρεθούν στην εξοχή, για να τιμήσουν τη μέρα με τα κούλουμα και να παίξουν με τους αετούς.

Βλέπεις όταν αρχίζει η νηστεία, κάθε εργασία σταματά την ημέρα αυτή. Αρχίζει η περίοδος της καθάρσεως της ψυχής από κακές πράξεις και σκέψεις, και του σώματος από τις πολλές τροφές, όπως είναι το κρέας, το ψάρι και τα γαλακτερά.

Οι νοικοκυρές καθαρίζουν από τα λίπη της Αποκριάς τις κατσαρόλες και έτσι την ημέρα αυτή τα φαγητά όλα είναι νηστίσιμα. Ελιές, λοιπόν, ταραμάς, κρεμμυδάκια φρέσκα, σκόρδα και μαρούλια, χαλβάς και λαγάνες, είναι τα κατάλληλα εδέσματα για τα κούλουμα.

Ο Χαρταετός

~1~

Κάθε Καθαρή Δευτέρα
ανοιξιάτικε μου αέρα,
στα παιδιά μας λες: εντάξει
ο αετός μας θα πετάξει.

~2~

Φύσα αγέρα λεβεντιά,
παίξ' αετό με τα παιδιά,
φεύγει ο αετός ψηλά
και στον άνεμο μιλά.

~3~

Φρρρ! Ακολουθούνε κι άλλοι,
πιο μικροί και πιο μεγάλοι.
Ένας χάρτινος στρατός
ξάφνου κολυμπάει στο φως.

~4~

Του αέρα οι καλεσμένοι,
στα πολύχρωμα ντυμένοι,
παν σε ουράνιο γιορτάσι,
σκουλαρίκια, ουρά, κεφάλι.

~5~

Φύσα λεβεντιά μου αγέρα!
Κάθε Καθαρή Δευτέρα,
των παιδιών ψυχή και νους
χαρταετούς στους ουρανούς.

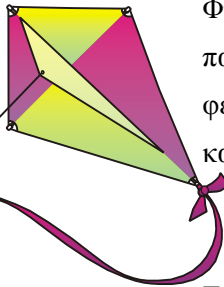
Εργασίες:

Να υπογραμμίσω τις ΜΕΤΟΧΕΣ και να τις γράψω στα τρία γένη. Να γράψω πέντε ρήματα και τις αντίστοιχες μετοχές τους.

Να κυκλώσω τα ΕΠΙΘΕΤΑ στο ποίημα του Χαρταετού και να τα γράψω στα τρία γένη.

Να χαρακτηρίσω με όσα περισσότερα ΕΠΙΘΕΤΑ μπορώ τον χαρταετό.

Να γράψω τις οικογένειες των λέξεων: αετός, πετώ, γέλιο, χορός, χαρά, τραγούδι, πίτα.

Ήρθε η Καθαρή Δευτέρα
ήρθε η Σαρακοστή
για να φάμε πιταστή.

Με κλαρίνα και με ντέφια
με λαούτα και βιολιά
Θα χορέψουμε στ' αλώνια
νέοι, γέροι και παιδιά.

Με κρεμμύδια και με σκόρδα,
με ελιές και με φακή,
θα περάσει τούτ' η μέρα
πρώτη στη Σαρακοστή.

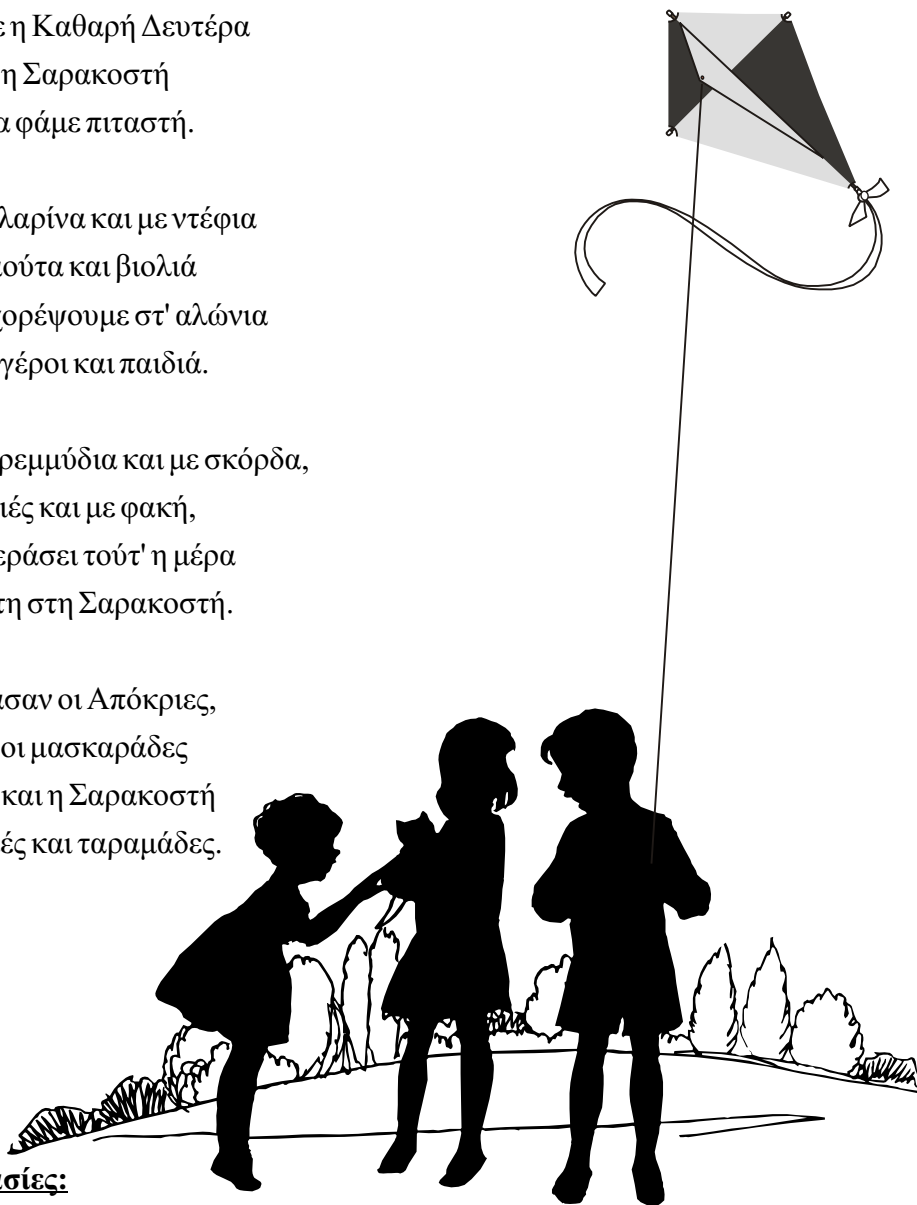
Πέρασαν οι Απόκριες,
πάνε οι μασκαράδες
ήρθε και η Σαρακοστή
μ' ελιές και ταραμάδες.

Εργασίες:

Να συγκρίνω το δικό μου χαρταετό με τον χαρταετό των φίλων μου,
χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα επίθετα.

Περιγράφω το ταξίδι του δικού μου χαρταετού.

Γράφω ένα διάλογο ανάμεσα στους χαρταετούς που ταξιδεύουν στον ουρανό.

Η ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ

Μες στον κήπο δες πως ξεπροβάλλει
με τα ωραία κι ανθισμένα της κλαδιά
η αμυγδαλιά μας που και πάλι
την λεπτή σκορπίζει ευωδιά.
Μυγδαλιά μου, μυγδαλιά μου
Άκουμε και με να ζήσεις!
Τι εβιάστηκες ν' ανθίσεις;
Δε φοβάσαι το χιονιά;

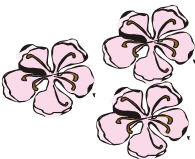
Άκου εμένα πώχω χρόνια!
Μα η καλή μας μυγδαλιά
εστολίστηκε διπλά
με λουλούδια και με χιόνια.

Πάντα πρώτη αυτή ανθίζει
να μας θυμίζει
πως φθάνει η άνοιξη γοργή
μα τα κάλλη της γυρεύει
να μας πλανεύει
όταν ξυπνούμε την αυγή.
Μυγδαλιά την ομορφιά σου
όπου στολίζεις του σπιτιού μας την αυλή
την λεπτή την ευωδιά σου
μη μας την πάρεις τόσο γρήγορα καλή.

Τώρα επάνω σ' ένα της κλαδάκι
κάθεται και τραγουδεί γλυκά, γλυκά
ένα παιχνιδιάρικο πουλάκι
και της λει γλυκά και μυστικά.
Δεν βαστούν πολύ τα κάλλη
θα έλθει πάλι η μαύρη βαρυχειμωνιά
και τα φύλλα σου θα ρίξεις
σαν σου τ' αγγίζει τ' άγριο χέρι του βοριά.

Μυγδαλιά μου ανθισμένη
όταν σε βλέπω έτσι όμορφα ν' ανθείς,
συλλογίζομαι καημένη πως θαρθεί ώρα
που και συ θα μαραθείς.

Η Αμυγδαλιά (Γ. Αθανά)

Μια μικρή αμυγδαλιά,
που δεν πίστευε τη μοίρα,
έβγαλε στην αντηλιά
τους ανθούς της κι είδε γύρα

Στου βουνού την κορυφή
βλέπει το έλατο, ζηλεύει,
να ξερριζωθεί ποθεί
και κοντά του εκεί ν' ανέβει.

Το 'νοιωσε ο Βοριάς: «Εγώ,
μυγδαλιά μου, να συντράμω
το μεγάλο σου σκοπό!»
είπε, και τη ρίχνει χάμω.

Η ανθισμένη αμυγδαλιά

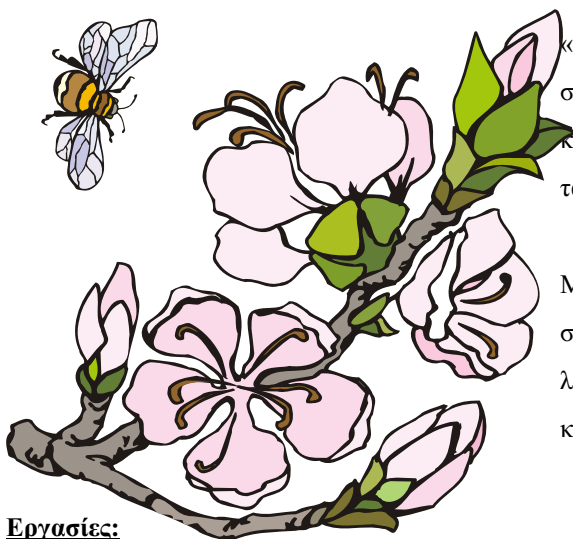
Μυγδαλίτσα, μυγδαλιά,
πως μαράθηκαν οι ανθοί σου;
Έλα, ιδές την, κοπελλιά
και ριζώσου στην αυλή σου.

Με κλεισμένα τα μπουμπούκια
μια μικρούλα κερασιά
κάποια μέρα του Φλεβάρη
λέει στην αμυγδαλιά:

«Γιατί βιάστηκες ν' ανθίσεις
όμορφή μου Αμυγδαλιά;
Δεν κρυώνεις, δεν παγώνεις,
δε φοβάσαι το χιονιά;»

«Τον φοβάμαι η καημένη
σαν φυσάει δυνατά,
και τα άσπρα μου λουλούδια
τα παγώνει, τα μαδά.

Μα ανθίζω για να δώσω
στα μελίσσια που πονώ,
λίγο μέλι η καημένη
και τον πόνο μου ξεχνώ».

Εργασίες:

Υπογραμμίζω και στα τρία ποιήματα τα ΕΠΙΘΕΤΑ που αναφέρονται στην αμυγδαλιά και τα γράφω στα τρία γένη.

Γράφω και αφιερώνω στην *παιχνιδιάρα αμυγδαλιά* ένα δικό μου ποίημα.

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ

Ανθισμένη αμυγδαλιά

Η Αμυγδαλιά προέρχεται από την άγρια. Φαίνεται ότι στη χώρα μας ήρθε από την Παλαιστίνη (τη Συρία).

Οι αρχαίοι Έλληνες γνώριζαν την αμυγδαλιά και έχουν γράψει πολλά γι' αυτήν.

Μέσα στον χειμώνα άνθισε η αμυγδαλιά. Τα ξερά κλαδιά της γέμισαν άσπρα λουλούδια.

Όταν φυσά αέρας, πέφτουν τα πέταλά τους και γεμίζει ο τόπος. Είναι το μήνυμα της άνοιξης που έρχεται.

Τα ξερά κλαδιά έβγαλαν ματάκια. Από εκεί, όταν άνοιξαν τα άνθη. Όταν πέσουν τα πέταλα, θα γίνουν οι καρποί, τα μικρά αμύγδαλα.

Φλεβάρης, Δεύτερος μήνας του χρόνου

Ο Φλεβάρης κι αν φλεβίσει
πάλι άνοιξη μυρίζει
μα κι αν τύχει και θυμώσει
μέσ' στο χιόνι θα μας χώσει.

Ο Φλεβάρης είναι ο δεύτερος μήνας του χειμώνα. Με τον ερχομό του φέρνει την πρώτη ελπίδα της άνοιξης, γιατί η μέρα αρχίζει να μεγαλώνει και το φως να γεμίζει τη γύρω πρωινή φύση.

Οι επτά μήνες του χρόνου έχουν 31 ημέρες και οι πέντε από 30: Μόνο ο Φλεβάρης έχει 28, γι' αυτό τον λένε και Κουτσοφλέβαρο.

Κάθε τέσσερα χρόνια όμως έχει 29 μέρες. Έτσι το έτος αυτό έχει 366 μέρες αντί για 365.

Η Καθαρή Δευτέρα

Μέσα στις Απόκριες και μετά την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς ξημερώνει η Καθαρή Δευτέρα και τα σχολεία είναι κλειστά.

Μικροί και μεγάλοι ξεχύνονται στις εξοχές και χαίρονται το πέταγμα του χαρταετού. Ο ουρανός γεμίζει από χρωματιστούς χαρταετούς και γίνεται ανταγωνισμός ποιος θα πετάξει το χαρταετό του πιο ψηλά. Προσέχουν όμως στο πέταγμα μήπως ο χαρταετός τους κρεμαστεί σε κανένα ηλεκτρικό καλώδιο, γιατί τότε θα κινδυνέψει η ζωή τους.

Από την Καθαρή Δευτέρα αρχίζει η Σαρακοστή. Δηλαδή η νηστεία. Οι άνθρωποι, όσοι θέλουν να νηστεύουν, δεν τρώνε κρέας και βούτυρο μέχρι το Μεγάλο Σάββατο του Πάσχα.

Ερωτήσεις:

Σε τι μας είναι χρήσιμη η ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ;

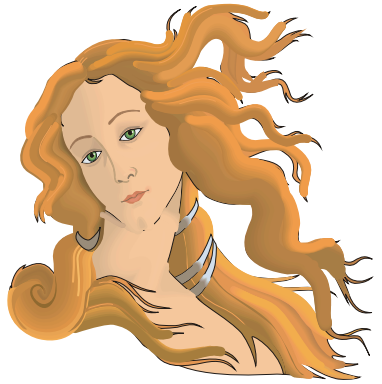
Γιατί ο Φεβρουάριος ονομάζεται «ΚΟΥΤΣΟΦΛΕΒΑΡΟΣ»;

Ποια Δευτέρα ονομάζουμε «ΚΑΘΑΡΗ» και γιατί;

Η ΑΝΟΙΞΗ

Ο γέρο Χρόνος ασταμάτητα γυρίζει τη ρόδα του. Οι μέρες, οι βδομάδες, οι μήνες αλλάσσουν συνέχεια, γιατί ο χρόνος γυρίζει γυρίζει τις διάφορες εποχές. Μέχρι τώρα στη γη βασίλευε ο Χειμώνας με τα κρύα και τις παγωνιές του.

Τώρα σιγά σιγά προβάλλει μια πανώρια κόρη, η Άνοιξη ντυμένη στο πράσινο, στολισμένη με πολύχρωμα λουλούδια, αρωματισμένη με όμορφες μοσχοβολιές.

Άνθρωποι, ζώα και φυτά αγαπούν την Άνοιξη την πιο όμορφη θυγατέρα του Χρόνου. Τα φυτά σκιρτούν από αγαλλίαση και πετούν φύλλα και λουλούδια, για να καλωσορίσουν την καινούρια της φύσης βασίλισσα.

Τα πουλάκια γλυκοκελαϊδούν χαρούμενα, κρυμμένα στα πράσινα κλώνια. Τα χελιδόνια ξαναγυρίζουν από τις θερμές χώρες και ξανακάθονται στα ηλεκτρικά σύρματα.

Οι μέλισσες ναρκωμένες από την παγωνιά του χειμώνα, πρόσχαρα αφήνουν τις κυψέλες τους για να τρέξουν χαρούμενες στα διάφορα λουλούδια. Ψάχνουν ψάχνουν να βρουν το πολύτιμο νέκταρ, για να ετοιμάσουν το κεχριμπαρένιο μέλι.

Οι χωρικοί αφήνουν την σόμπα και γελαστοί, γεμάτοι όνειρα κι ελπίδες ξαναρχίζουν τις αγροτικές εργασίες τους. Οι βοσκοί ανηφορίζουν πάλι στα παλιά, γνωστά, φιλόξενα λημέρια τους, ψηλά στα βουνά, παίρνουν τη φλογέρα τους και ξανασκορπούν στα κορφοβούνια όμορφα, λεβέντικα, χαρούμενα ποιμενικά τραγούδια.

Όλοι με λαχτάρα καρτερούμε την καινούρια βασίλισσα, για να διώξει το κρύο, να σκορπίσει τα σύννεφα, να διαλύσει τα χιόνια, να χαρίσει χαρά, ελπίδα, αισιοδοξία. Όλα και όλοι χαίρονται, σκιρτούν, αγάλλονται. Η Άνοιξη σκορπά τα πρώτα χαμόγελα...

Άνοιξη (Στ. Μπολέτση)

Γλυκό του Μάρτη μήνυμα
θ' ανθίσει η πασχαλιά
θα λιώσουν τ' άσπρα χιόνια
θα ρθουν τα χελιδόνια.

Οι κάμποι θα' ναι πράσινοι,
θα κελαϊδούν πουλιά,
θα βγουν ανθάκια χίλια
και τ' άσπρα χαμομήλια.
Ωραία είναι η άνοιξη
ωραία είναι πολύ!
Κι είν' η καρδιά μας όλη
κι αυτή ένα περιβόλι.

Γλυκό του Μάρτη μήνυμα
θ' ανθίσουν πασχαλιές,
χρυσό θα' χει στεφάνι
ο ήλιος. Τι ομορφιές!
Πάσχα Κυρίου φθάνει!

Εργασίες:

Μελετώ την ομοιοκαταληξία του πρώτου και του τρίτου ποιήματος.
Υπογραμμίζω τα ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ, κυκλώνω τα ΕΠΙΘΕΤΑ, βρίσκω τη ΜΕΤΟΧΗ του δευτέρου ποιήματος.
Αφιερώνω ένα ποίημά μου στην Άνοιξη.

Άνοιξη

Τα χιόνια λιώσαν στα βουνά
και η άνοιξη προβάλλει
και σαν βασίλισσα περνά
με τ' ανθηρά της κάλλη.

Τα χελιδόνια στις παλιές
φωλιές γυρίζουν πάλι
και ψάλλουν με γλυκειά λαλιά
της άνοιξης τα κάλλη.

Τα αηδόνια γλυκοκελαϊδούν
σε δάση μυρωμένα
και οι πεταλούδες χαιρετούν
τα κρίνα τ' ανθισμένα.

Άνοιξη

Μοσχοβολά η πλάση
όλα στήνουν χοροστάσι.
Η Άνοιξη διαβαίνει
με άνθη στολισμένη.

Λιώνουν στα βουνά τα χιόνια
και ξανάρχονται τα χελιδόνια.
Οι πασχαλιές σε λίγο θε ν' ανθίσουν
τον Επιτάφιο γοργά θε να στολίσουν.

MΑΡΤΙΟΣ / ΜΑΡΤΗΣ

Μάρτης. Το τρίτο και το πιο παράξενο παιδί της μητέρας Φύσης. Μια γελάει και μια κλαίει. Νονά του Μάρτη είναι η χαριτωμένη Άνοιξη. Τον βάφτισε μαζί με τα πρώτα χελιδόνια και κέρασε του προσκεκλημένους παγωτό από το τελευταίο χιόνι των βουνών με αγριόμελο και τροπικά φρούτα.

Ο Μάρτης μόλις μεγάλωσε άρχισε να τρέχει πάνω στις κορυφές των βουνών, στους κάμπους και στα λιβάδια. Ο ήλιος από τον ουρανό τον ακολουθούσε και έπαιζε μαζί του. Από το πολύ το τρέξιμο και το παιχνίδι, ιδρώνε και τότε, κάνοντας αέρα για να δροσιστεί, φώναζε:

Ούφ! Ζεσταίνομαι!

Ο ήλιος ακούγοντας τη γκρίνια του έφευγε τρέχοντας. Τότε ερχόταν ο βοριάς να τον δροσίσει. Έρχονταν και τα συννεφάκια κι η βροχή που δρόσιζαν το Μάρτη.

Ο Μάρτης για μια δυο ώρες ήταν ευχαριστημένος. Αλλά μετά από λίγο άρχισε να κρυώνει.

- Αχ κρυώνω! Αχ παγώνω! Φώναζε κλαίγοντας. Ήλιε μου, έλα, Ήλιε μου, να με ζεστάνεις!

Και πάλι έτρεχε ο ήλιος κοντά του.

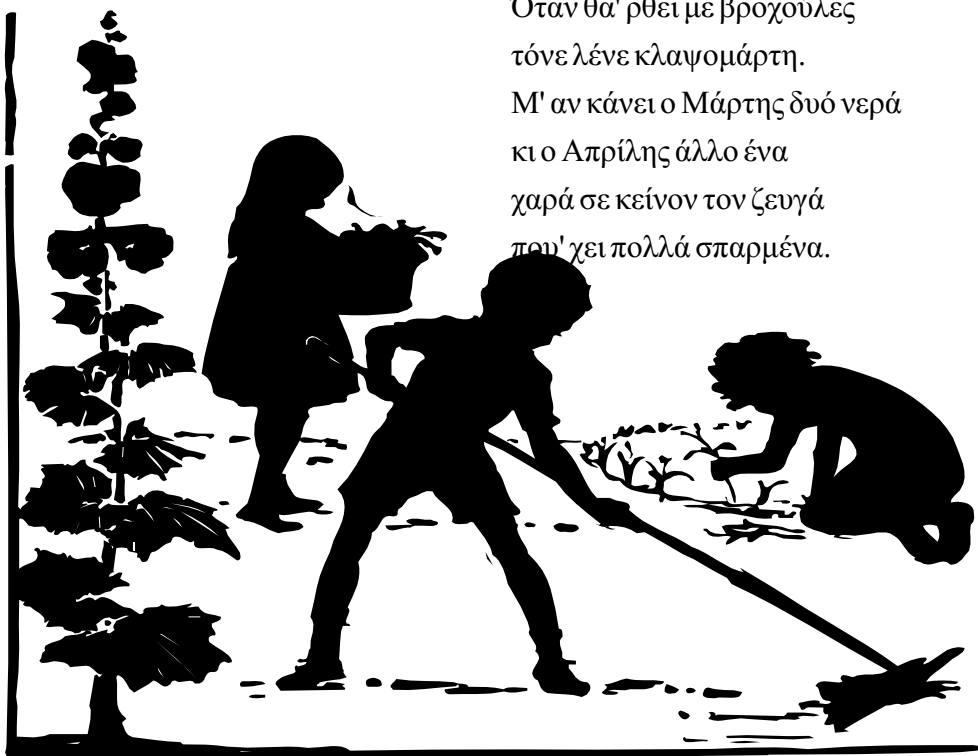
Τέλος πάντων αυτός ο Μάρτης δεν ξέρει τι θέλει και τι γυρεύει! Φώναζαν νευριασμένα μερικά χελιδόνια, που εκείνη την ώρα πετούσαν και γυρνούσαν πάλι πίσω από τις μακρινές χώρες που είχαν πάει για να ξεχειμωνιάσουν.

Η Νονά του η Κυρά Άνοιξη, βλέποντας που ζέσταινε τη γύρω φύση, έφτιαξε για τον βαφτισιμίο της ένα μαρτάκι. Πήρε δύο κλωστές από το Ουράνιο Τόξο, μια άσπρη και μια κόκκινη, τις έστριψε μεταξύ τους, τις έκανε μια και τις φόρεσε σαν σφιχτό βραχιόλι στο χεράκι του Μάρτη.

Ο Μάρτης

Ήρθε ο καλός ο Μάρτης
και θα φέρει χελιδόνια
και στους κάμπους θα κατέβουν
ένα ένα τα τρυγόνια.
Ήρθε ο παλουκοκαύτης
κι αν μας κάψει τα παλούκια,
όμως η Άνοιξη μας φέρνει
μας ανοίγει τα μπουμπούκια.
Όταν θα' ρθει με βροχούλες
τόνε λένε κλαυμοάρτη.
Μ' αν κάνει ο Μάρτης δυό νερά
κι ο Απρίλης άλλο ένα
χαρά σε κείνον τον ζευγά
που' χει πολλά σπαρμένα.

Εργασίες:

Να βρω τα ΡΗΜΑΤΑ του κειμένου. Σε κάθε ρήμα να ταιριάζω την κατάλληλη προσωπική αντωνυμία.

Θυμάμαι και συζητώ στην τάξη το λαϊκό παραμύθι (Γ' τεύχος Γλώσσας, σελ.64) για τις απότομες αλλαγές του καιρού το Μάρτιο.

Σχεδιάζω και συντάσσω ένα μαρτιάτικο δελτίο ΚΑΙΡΟΥ.

Ευαγγελισμός

Του ήλιου λάμπουν οι ακτίνες, λουλούδια ανθισμένα και πουλιά στον ουρανό, είναι η αρχή της Άνοιξης γιορτάζουμε το πιο χαρμόσυνο μήνυμα για τον κόσμο και τη Χριστιανοσύνη που έφθασε στη Θεοτόκο από τον αρχάγγελο Γαβριήλ.

Στάλθηκε ο αρχάγγελος από τον Θεό για να πει στην Παρθένο Μαρία το «Χαίρε». Η Παναγία ήταν δώδεκα χρονών. Είχε βγει από το Ναό του Σολομώντα όπου την είχαν αφιερώσει οι γονείς της. Οι ιερείς έδωσαν την Μαρία στον Ιωσήφ, που ήταν άνδρας σωστός και δίκαιος, για να την προστατεύει. Η Παρθένος Μαρία ξεχώριζε στη Ναζαρέτ για την καλοσύνη, την ηρεμία, την ταπείνωση και τη χάρη της.

Όταν ο αρχάγγελος Γαβριήλ έφθασε στο ταπεινό σπίτι της Ναζαρέτ, βρήκε την Μαρία να προσεύχεται στο Θεό. Την χαιρέτησε και της έδωσε το μήνυμα ότι αυτή είναι η εκλεκτή του Θεού για να γεννήσει τον γιο του. Αυτό το χαρούμενο άγγελμα το δέχθηκε η Παναγία μας και τότε ένα φως, άσπρο και λαμπερό, πλημμύρισε το δωμάτιο κι έφερε τη Χάρη των Ουρανών.

Η Παρθένος Μαρία προσφέρθηκε να γίνει η σκάλα που θα ενώσει τη γη με τον ουρανό, δέχθηκε δηλαδή ταπεινά να κυοφορήσει τον Υιό του Θεού, Θεό και άνθρωπο μαζί, που με την ζωή του θα περνούσε από τον Θάνατο στην Ανάσταση ολόκληρο το ανθρώπινο γένος.

Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 25 Μαρτίου. Εννέα μήνες μετά, στις 25 Δεκεμβρίου, έχουμε τη γέννηση του Ιησού Χριστού.

Η μεγάλη αυτή γιορτή πέφτει μέσα στη Σαρακοστή, όπου τηρείται αυστηρή νηστεία. Παρόλα αυτά, την ημέρα αυτή τρώνε ψάρι όλοι οι Χριστιανοί.

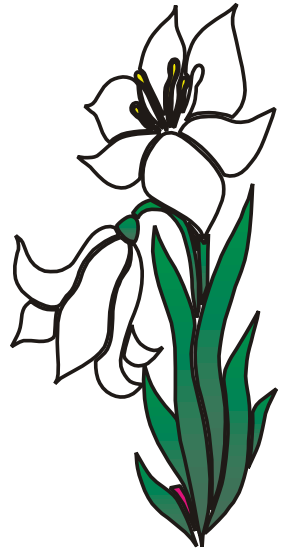
Εργασίες:

Μελετώντας το κείμενο αναφέρω τα γεγονότα για τα οποία μας μιλά.

Συγκρίνω την Παναγία μας με τις άλλες γυναίκες.

Χρησιμοποιώ τα κατάλληλα επίθετα.

Γράφω με το δικό μου τρόπο το γεγονός του Ευαγγελισμού της Παναγίας.

Μάρτης, Τρίτος μήνας του χρόνου

Η Άνοιξη φέρνει και κέφι σε μικρούς και μεγάλους. Τη φέρνει ο Μάρτης μαζί με τα πρώτα χελιδόνια που ξαναγυρίζουν από τις ζεστές χώρες. Τα χελιδόνια θα χτίσουν τις φωλιές τους, θα γεννήσουν τ' αυγά τους, και μέσα από αυτά θα βγουν τα πρώτα μικρά τους χελιδονάκια και θα τιτιβίζουν στη γύρω φύση γεμίζοντάς την ανοιξιάτικες ελπίδες.

Ο Μάρτης μας φέρνει και μια μεγάλη Εθνική και Θρησκευτική γιορτή, την 25^η Μαρτίου. Ο Μάρτης άλλοτε γλυκοχαμογελά με τις απαλές, ήρεμες ωραίες μέρες του και άλλοτε μουτρωμένος στραβομουτσουνιάζει με δυνατό τσουχερό κρύο ή χιονοθύελλες απότομες. Έχει 31 μέρες (έκλεψε 2 μέρες από τον Φεβρουάριο!). Από την 21^η Μαρτίου η μέρα μεγαλώνει και μικραίνει η νύχτα. Η 21^η Μαρτίου λέγεται εαρινή ισημερία.

25^η Μαρτίου - (Ευαγγελισμός της Θεοτόκου - Εθνική γιορτή)

Η μέρα αυτή είναι διπλή γιορτή για τη χώρα μας. Γιορτάζουμε την 25^η Μαρτίου του 1821, που αποτελεί την πιο συγκινητική γιορτή της εθνικής μας ιστορίας. Ταυτόχρονα η μέρα αυτή είναι και η θρησκευτική γιορτή. Η Εκκλησία μας γιορτάζει τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, γιατί Άγγελος Κυρίου της ανήγγειλε πως θα γεννήσει τον Χριστό που θα ελευθερώσει τον κόσμο από το κακό.

Στην Αγία Λαύρα οι Έλληνες με υψωμένο το λάβαρο της Ελευθερίας ορκίστηκαν: «Ελευθερία ή Θάνατος» και ξεκίνησαν τον αγώνα για να ελευθερώσουν την Ελλάδα που ήταν σκλαβωμένη τετρακόσια χρόνια..

Ερωτήσεις:

Θυμάμαι και συζητώ με τους συμμαθητές μου

Τον αρχαιοελληνικό μύθο της Δήμητρας και της Περσεφόνης.

Ποιες γιορτές έχει ο Μάρτιος;

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Προβλήματα

Ήρθαν από τις θερμές χώρες κι έχτισαν φωλιές στο σχολείο μας πολλά χελιδόνια. Στην πρώτη πλευρά έμειναν 28 και στην δεύτερη 56. Πόσα είναι όλα τα χελιδόνια;

Από την Αφρική ξεκίνησαν για την χώρα μας 37 χελιδόνια, 19 γερανοί και 24 αγριοπαπιες. Πόσα πουλιά ήρθαν στην Ελλάδα;

Σε δύο μανουάλια άναβαν κεράκια. Στο α' 35, στο άλλο 46 κεράκια. Πόσα ανάβουν;

Έχω 80 λεπτά. Μου έδωσαν 26 για δώρα. Πόσα έχω;

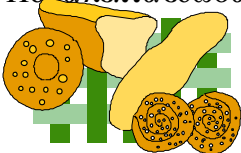
Έχω χρήματα. Έδωσα 30 στο μπακάλη, 25 στο περίπτερο, 32 στο ζαχαροπλαστείο. Πόσα λεπτά έχω;

Προβλήματα. (Προσθέσεις με κρατούμενα)

Για τα «κούλουμα» έδωσα 43 για λαγάνες, 35 για φρούτα, 23 για τουρσιά.

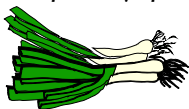
Πόσα λεπτά έδωσα;

3 παιδιά πετούν «αϊτούς». Του α' η «καλούμπα» έχει 32 μέτρα, του β' 45, του γ' 28 μέτρα. Πόσα μέτρα «καλούμπα» έχουν τα παιδιά;

Αγόρασα 3 «ματσάκια» σκόρδα (κάθε ματσάκι είχε 9 σκόρδα), 2 ματσάκια κρεμμύδια (κάθε ματσάκι είχε 8 κρεμμύδια). Πόσα κομμάτια κρεμμύδια και σκόρδα αγόρασα;

Τρία πούλμαν πήγαν εξοχή την Καθ. Δευτέρα. Το α' είχε 38 επιβάτες, το β' 37, το γ' 26. Πόσοι ήταν όλοι;

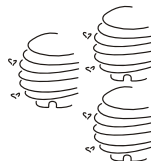

Προβλήματα Πρόσθεσης, σύνθετα

Σήμερα πήγαμε στου παππού το περιβόλι. Εγώ έκοψα 30 τριαντάφυλλα, η αδελφή μου 20, ο πατέρας 40, η μητέρα 50. Πήγαμε σε τρία νοσοκομεία. Στο α' αφήσαμε 20, στο β' 30, στο γ' 20. Πόσα τριαντάφυλλα έχουμε τώρα για να στολίσουμε το σπίτι μας;

Ο μπάρμπα Κώστας έχει μελίτσια στα κτήματα του. Στο α' έχει 20 κυψέλες, στο β' 39, στο γ' 42. Κάποια μέρα πούλησε 10 κυψέλες, και χάρισε 20. Πόσες έχεις τώρα;

Ένας χωρικός είχε λιόδεντρα στα χωράφια του. Στο α' χωράφι είχε 40, στο β' 10, στο γ' 30, στο δ' 20. Έκοψε 25 και πούλησε 15. Πόσα λιόδενδρα έχει;

ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

ΚΑΘΑΡΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Α. Όνομα: Καθαροδευτέρα, σκυλοδευτέρα, Πρωτονησίσιμη Δευτέρα, Αρχιδευτέρα.

Β. Καθαρισμός μαγειρικών σκευών.

Σε πολλά μέρη της Ελλάδας πλένουν καθαρά τα διάφορα μαγειρικά σκεύη. Στην Κρήτη τα πλένουν με ζεστό σταχτόνερο.

Γ. Ειδικά φαγητά.

Σχεδόν πανελλήνιο έθιμο η λαγάνα της Καθαρής Δευτέρας. Άλλα φαγητά είναι η ταχινόσουπα, το «μπουράνι» η «πίτα από τσουκνίδες» η λαχανόπιτα, τα βραστά κουκιά, «τα βρεχτοκούκια», διάφορα λαχανικά, τουρσιά, ελιές, χαλβάς, ταραμάς, όσπρια, μύδια, στρείδια, χταπόδι (ψητό) κλπ.

Δ. Έξοδος στην εξοχή.

Όλοι οι Έλληνες λαχταρούν να κάνει καλό καιρό την Καθαρή Δευτέρα για να ξεχυθούν στις εξοχές, όπου θα γιορτάσουν τα «Κούλουμα».

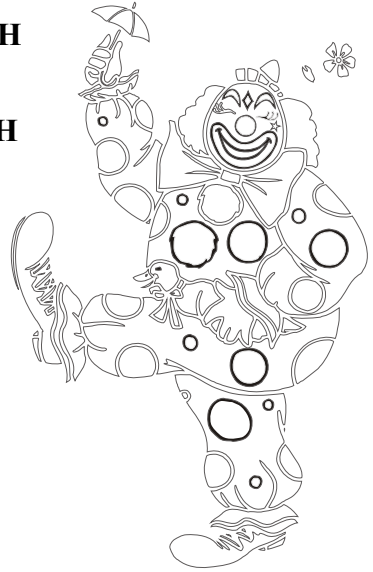
Η. λ. «Κούλουμα» (στις Κολώνες Στύλοι Ολυμπίου Διός) προέρχεται από ένα παλιό αθηναϊκό έθιμο. Κατά την Καθαρή Δευτέρα ένας τελάλης γύριζε σ' όλες τις αθηναϊκές γειτονιές και φώναζε:

«Αθηναίοι και πολίτες

στις κολώνες να βρεθείτε».

Ε. Κωμικές παραστάσεις.

Βλάχικος γάμος. Η κηδεία του τυροφάγου. Το γαϊτανάκι, το γαϊδουράκι, ο χορός της Αρκούδας, υπαίθριο σατιρικό θέατρο στις πλατείες.

Η κυρά Σαρακοστή

Η Σαρακοστή είναι μία μεγάλη περίοδος νηστείας της Εκκλησίας μας. Ακολουθεί μετά την περίοδο της Αποκριάς, που είναι μέρες χαράς και διασκεδάσεων. Τη Μεγάλη Σαρακοστή έχουμε νηστεία 49 ημερών για τους χριστιανούς. Οι τρεις πρώτες ημέρες είναι οι πιο αυστηρές σε όλη τη νηστεία και ονομάζονται «τρίημερο». Σε πολλά μέρη της Ελλάδας την παριστάνουν σαν μια καλόγρια που έχει επτά πόδια, γιατί επτά είναι και οι εβδομάδες νηστείας έως τη Μεγάλη Εβδομάδα· έχει τα χέρια σταυρωμένα, γιατί διαρκώς προσεύχεται· δεν έχει στόμα, για να μην πολυλογεί· δεν έχει αυτιά, για να μην ακούει πολλές κουβέντες ή άσχημα λόγια, και στο κεφάλι έχει ένα σταυρό, αφού η περίοδος της Σαρακοστής έχει διαρκή προσευχή και νηστεία.

Μπορείς να ζωγραφίσεις κι εσύ την Κυρά Σαρακοστή, κι αν θέλεις κάθε εβδομάδα μπορείς να κόβεις ένα πόδι της, ώστε όταν κοπούν και τα επτά θα έχει φθάσει η Μ. Εβδομάδα. αν όμως θέλεις, μπορείς να φτιάξεις την κυρά Σαρακοστή, με ζυμάρι, να την ψήσεις και να την έχεις στολισμένη στο σπίτι σου.

Υλικά

½ κιλό αλεύρι

½ φλιτζάνι νερό,

1 κουταλιά σούπας αλάτι

Εκτέλεση

Σ' ένα βαθύ μπωλ ζυμώνουμε το αλεύρι με το νερό και το αλάτι προσθέτοντας όσο νερό χρειαστεί, μέχρι να γίνει η ζύμη εύπλαστη.

Βάζουμε λίγο λάδι σ' ένα μεγάλο ταψί. Παίρνουμε το ζυμάρι και πλάθουμε την κυρά Σαρακοστή όπως δείχνει η εικόνα. Μ' ένα μαχαίρι χαράζουμε τα χαρακτηριστικά του προσώπου, τα χέρια, και κόβουμε τα ποδαράκια. Ζεσταίνουμε το φούρνο στους 200° βαθμούς και ψήνουμε την κυρά Σαρακοστή για 40' - 60' λεπτά. Πρέπει το ζυμάρι μας να ξεροψηθεί και να γίνει σκληρό.

Το Μαρτάκι, έθιμο του Μάρτη

Ο Μάρτης η το μαρτίσι.

Σχεδόν, σε όλα τα μέρη της Ελλάδας, φορούν στο χέρι «μαρτίσι» μια κλωστή άσπρη στριμμένη μαζί με μια κόκκινη.

Στην *Λέσβο* την πρώτη μέρα του Μάρτη δένουν κλωστή κόκκινη και άσπρη στο χέρι. Όταν τους ρωτούν: «Τι δένεις εκεί;» «Δένω τον ήλιο να μη με πιάσει». «Μάρτη» φορούν από την Πρωτομαρτιά ως την Ανάσταση. Τότε, την Ανάσταση τον βγάζουν και τον δένουν στην τριανταφυλλιά, για να πάρουν το χρώμα της. Δένουν «Μάρτη» και στο μεγάλο δάχτυλο του ποδιού για να μην σκοντάφτουν. Στην Κύπρο στα μωρά, τα μικρότερα του έτους, δένουν 7 «Μάρτηδες». Στα Άγραφα τα παιδιά, όταν πρωτοϊδούν χελιδόνι, να βγάζουν τον «Μάρτη» από το χέρι τους και τον αφήνουν στα δένδρα, για να τον πάρουν τα χελιδόνια λέγοντας ένα ποίημα.

Η Χελιδόνα

Γύρω στις 25 Μαρτίου ζεσταίνει ο καιρός και οι κάμποι βλασταίνουν ξανά. Τότε έχει παρατηρηθεί ότι γυρίζουν τα πρώτα χελιδόνια και τα δέντρα αρχίζουν να βγάζουν τα πρώτα μικρά τους φύλλα. Τα παιδιά ξεχύνονται στους δρόμους για τα χελιδονίσματα. Κρατούν ένα καλάθι γεμάτο φύλλα κισσού, περνούν μέσα ένα ραβδί και πάνω στο ραβδί στερεώνουν ένα ξύλινο χελιδόνι με κουδουνάκι στο λαιμό του. Πηγαίνουν από σπίτι σε σπίτι, κουνούν το ραβδί, ηχούν το κουδουνάκι και τα παιδιά τραγουδούν δήθεν ό,τι τραγουδά το χελιδόνι:

Ήρθε, ήρθε χελιδόνα
ήρθε κι άλλη μελιδόνα,
κάθησε και λάλησε
και γλυκά κελάδησε.

Μάρτη, Μάρτη μου καλέ,
και Φλεβάρη φοβερέ,
κι να φλεβίσεις κι αν κακίσεις
πάλι άνοιξη θ' ανθίσεις.

Κι να χιονίσεις και κακίσεις
Καλοκαίρι θα μυρίσεις.

Παροιμίες

Ο Φλεβάρης καλοκαίρι θα μυρίσει. Και αν τύχει και θυμώσει

Ο Φλεβάρης είναι ίσος με μισό χειμώνα και ακόμη περισσότερο (Πόντου)

(Πόντου) δειχνουν τον Φλεβάρη αν θα προκόψουν και τα γίδια τον Μάρτη.

Τον Φλεβάρη γρήγορα λιώνει το χιόνι. Όπως το βούτυρο στο τηγάνι. (Πόντου)

Τον Φλεβάρη είπαν να βρέξει και λησμόνησε να πάψει.

Από Μαρτίου και πριν ακόμα από τον Φεβρουάριο χειμώνας. Στην πομπή σ'

Μάρτη χιόνι βούτυρο, μα, σαν παγώσει μάρμαρο.

Ο χειμώνας τρώει κριάρια και ο Μάρτης κόκκαλα.

Μάρτης είναι, χάδια κάνει. Πότε κλαίει, πότε γελάει.

Τον Μάρτη ξύλα φύλαγε, μην κάψεις τα παλούκια.

Αν κάνει ο Μάρτης δυο νερά κι ο Απρίλης άλλο ένα
χαρά σ' εκείνο το ζυγά που 'χει πολλά σπαρμένα.

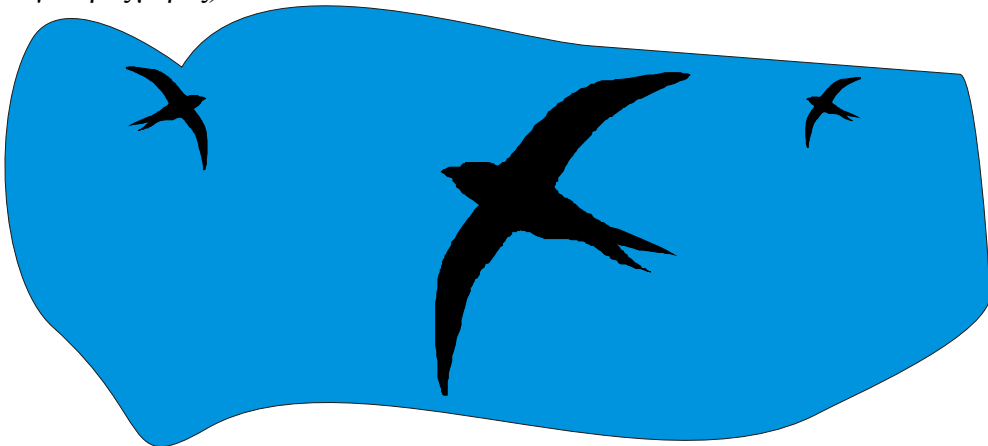
Αινίγματα

Από πάνω, σαν τηγάνι, από κάτω, σαν μπαμπάκι, και από πίσω, σαν ψαλίδι.

Τι είναι; (Το χελιδόνι)

Απροσδόκητο

Ποιό μήνα μιλάνε λιγότερο οι άνθρωποι; (Τον Φεβρουάριο, γιατί έχει λιγότερες μέρες)

ΜΟΥΣΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ - ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Τραγούδια της Αποκριάς

Λε, καλέ λεμονάκι μυρωδάτο
λεμονάκι μυρωδάτο
κι από περιβόλι αφράτο.

Πως το τρι βρε αμάν αμάν
πως το τρίβουν το πιπέρι
πως το τρίβουν το πιπέρι
με τη φτέρνα, τον....

Ο λαγός στ' αμπέλι

Δημοτικό τραγούδι από την Κρήτη
Έμαθ' ο λαγός και μπαίνει
και στης Θιοχάρινας
τ' αμπέλι.

Αν είχε και τρανά αυτιά,
θα της χάλαε τη φυτειά
κι αν είχε και ποδήματα
θα τις χάλαε τα κλήματα.

Το χελιδόνι (Δημοτικό)

Χελιδόνι μου γοργό,
που' ρθες απ' την έρημο
τι καλά μας έφερες;

Την υγεία, τη χαρά
και τα κόκκινα τ' αυγά

Ο Χαρταετός (Θείας Λένας)

Σαν κοιτάζω τον αετό μου
να πετά ψηλά, τον τραβώ και με τραβάει
του γελώ και μου γελά, τραλα λά λ άλα
και θαρρώ τότε πως είμαι
πλάσμα φτερωτό και μαζί με τον αετό μου
πρόσχαρα κι εγώ πετώ, τραλα λά λά.

Στην Παναγία

Γλυκειά Μητέρα του Χριστού
μεγάλη Παναγία
η χάρι Σου η αγία
ας μου χαρίσει τη χαρά.

Ελπίδα ουρανόσταλτη,
παρθενικό λουλούδι
ένα μικρό τραγούδι
θα πως για προσευχή.

Σκέπασε με τη χάρι Σου
την όμορφη πατρίδα
της δόξας την αχτίδα
ας έχη πάντα συντροφιά.

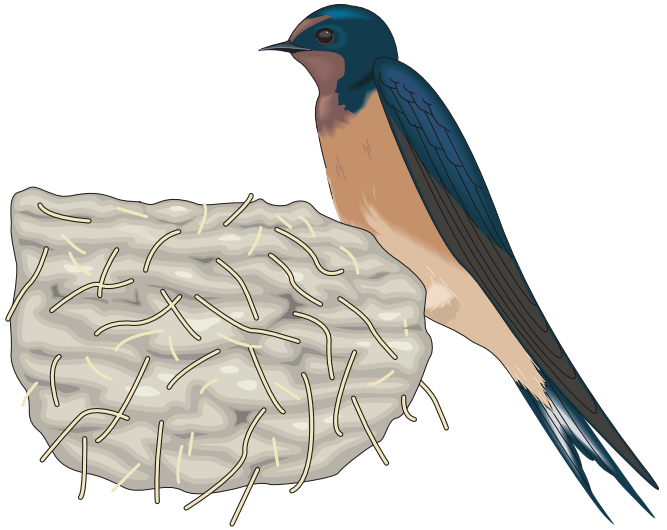
Κάμε την πάλι Δέσποινα,
σαν πρώτα δοξασμένη,
δαφνοστεφανωμένη
και πάλι να φαν.

Η Χελιδόνα

Ήλθε, ήλθε η χελιδόνα,
ήλθε πάλι η μελιδόνα,
κάθισε και λάλησε
και γλυκά κελάδησε:

Θάλασσα επέρασα,
την στεριά την ξέχασα.
Κύματα και αν έσκισα,
έσπειρα, οικονόμησα.

Έφυγα και άφηκα σύκα,
και Σταυρό και θημωνίτσα
και ήλθα τώρα και ηύρα φύτρα
και ηύρα χόρτα, σπάρτα, βλίτρα,
βλίτρα, βλίτρα, φύτρα, φύτρα.

Χειροτεχνίες

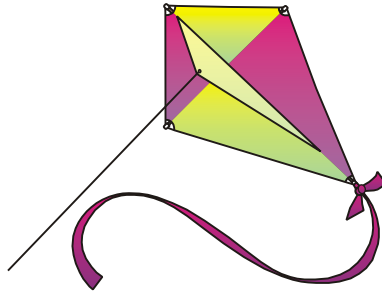
Με λευκό χαρτί «γκοφρέ» μπορούν να φτιάξουν άνθη αμυγδαλιάς. Παίρνουν σύρμα λεπτό και στην άκρη του τυλίγουν ροζ χαρτί «γκοφρέ». Κόβουν τέσσερα λευκά πέταλα και τα δένουν. Έπειτα τυλίγουν το σύρμα με καφέ χαρτί «γκοφρέ».

Η γη την Άνοιξη.

Πάνω σ' ένα ξύλο οι μαθητές μπορούν να κατασκευάσουν την γη όπως την βλέπουν τώρα την Άνοιξη. Με πράσινο χρώμα θα στρώσουν το ξύλο, για να δείξουν την πρασινάδα του κάμπου, θα κατασκευάσουν δένδρα με κλαδιά, φύλλα, άνθη, πουλάκια για να κελαϊδούν κλπ.

Κατασκευή κάδρων με αποξηραμένα, μέσα σε βιβλία, λουλούδια.

Κατασκευή χαρταετών.

©

6/Θ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ
“Ν. ΤΣΟΠΟΤΟΣ”

370.10 ΠΟΡΤΑΡΙΑ
ΤΗΛ. 0428 99440
E-mail: dimporta@sch.gr

Σχέδιο διαθεματικής διδασκαλίας: Ελένη Χατζηγιάννη

Επιμέλεια - Ηλεκτρονική Επεξεργασία: Ηρακλής Καραγιάννης

